

Desseffy-Horváth Marietta

Horváth Marietta hegedűtanár, író, szobrász Sopronban született, 1930. február 3-án.

Szülei Sopron zenei életének meghatározó alakjai voltak: édesapja Horváth József (1900-1979) a helyi zeneiskola legendás művész-igazgatója volt, édesanyja Desseffy Izabella (1896-1975) a Magyar Királyi Operaház magánénekesnője, „Sopron csalogánya”.

Iskoláit az Isteni Megváltó Leányairól elnevezett elemi iskolában, majd az Állami Leánygimnáziumban végezte, miközben szorgalmasan képezte magát zenei téren is. 19 évesen az országos Bach-hegedűversenyen második lett, kamarazenélésben pedig első díjat nyert. Ennek ellenére érdeklődése egyre inkább a képzőművészet felé fordult. 1947-től öt éven át tanult Ágoston Ernő rajziskolájában, ahol –Hertay Mária, Sulyok Gabriella, Giczy János és Kutas László társaságában –a legjobbak közé tartozott. Tagja lett a Soproni Képzőművészeti Körnek, s csakhamar a Kör tárlatain is bemutatkozhatott munkáival. A festészetnél is jobban megragadta a szobrászat: Pátzay Pál invitálta a Képzőművészeti Főiskola szobrász szakára. Szülei kívánságára azonban 1950-ben a Zeneakadémiára került, ahol Rados Dezső és Szabolcsi Bence voltak a legkedvesebb tanárai. Rajongása azonban nem csökkent a szobrászat iránt sem és titokban rendszeresen eljárt Kisfaludi Strobl Zsigmond műtermének magánszemesztereire. Négy zeneakadémiai félév után szervezete nem bírta a kettős terhelést és betegsége miatt haza kellett térnie Sopronba. Felépülését követően a győri Zeneművészeti Főiskolán szerzett hegedűtanár oklevelet 1956-ban. A diploma megszerzése után 1973-ig a soproni, majd 1993-as nyugdíjba vonulásáig a celldömölki zeneiskolában tanított.

Mindkét városban népszerűségnek örvendett mind kollégái, mind pedig tanítványai körében. Pedagógusi hivatása mellett hű maradt a képzőművészethez is. A soproni évek alatt sokat dolgozott Szakál Ernő mellett, mint „önkéntes köfaragó segéd”. Részt vett a Mester műemlék-restaurálási

munkálataiban. Szakál Ernő sokra becsülte Horváth Marietta tehetségét; elismerése jeléül saját mintázóállványával ajándékozta meg. Celldömölki időszakában létrehozta a Kemenesaljai Alkotók Körét, amelyben tíz író illetve festő műhelymunkája felett bábáskodott. Keze munkáját dícséri több szobor is a városban.

Sopronban található művei közül jelentősebbek: a legnagyobb magyar gipsz mellszobra (a Széchenyi István Gimnázium dísztermében), az édesapja bronz reliefje (a Horváth József Alapfokú Művészetoktatási Intézmény főbejárata felett) és Faller Jenő mellszobra (a Bányászati Múzeum udvarán). Több szobra magántulajdonban van, így például a márványból faragott Ady-fej, a lírai hangulatú Becht Rezső-büsztt és a meghitt szépségű, „Anya gyermekével”. A soproni Szent Imre-templomban láthatók zsírkrétával készült, egyénien megformált stációképei, amelyek stílusosan illeszkednek a modern templom hangulatához.

Horváth Mariettát a zene és a képzőművészet mellett, a szüleivel jó barátságban lévő és írásait a társaságukban gyakran felolvasó Becht Rezső révén az irodalom világa is megérintette. Első történelmi regénye „Szivárvány havasán” címmel 1971-ben jelent meg, Árpád-házi Szent Margit és a középkori kőfaragómester, Rovó Márton alakjáról. Alapos levéltári kutatások után, második regényében, 1980-ban Sopron nagy humanista polgármesterének, Lackner Kristófnak az életútját örökítette meg „Kezedben a mécs” címmel. Harmadik művében „A vándorlantos” címmel Tinódi Lantos Sebestyénről írt. Utolsó munkája 2002-ben jelent a „Régi jó soproniak”-ról, amelyben - családjá és édesanyja iránti tiszteletből - neve először szerepel a címlapon Dessewffy-Horváthként. A memoárban a XX. századi Sopron közel fél évszázadának jelentős alakjait idézi meg személyes élményei alapján. Anyagát számos fénykép, festmény, szobor, próza-és versszemelvény gazdagítja.

Celldömölkről Sopronba történt hazaköltözését követően hamarosan szívpanaszai jelentkeztek és 1998-ban infarktust kapott. Időleges felgyógyulását követően 2008 nyarán a Soproni Nyugdíjas Pedagógus Otthonba ke-

rült és a halál is ott érte 2009. november 15-én. Sokszínű és tiszteletre-méltó életművet hagyott az utókorra többféle alkotóterületen.

Dessewffy-Horváth Marietta munkásságát emlékkiállítás mutatta be 2011-ben a Várkerület Galériában, amelyet Winkler Barnabás nyitott meg.

Irodalom:

Sarkady Sándor: Dessewffy-Horváth Marietta emlékezete. In: Soproni szemle, 2010. 2. sz. p. 194-197.

Nagy Alpár: Egy soproni muzsikus házaspár emlékére. In: Soproni Füzetek, 1999. p. 236-238.

Internet:

Kemenesaljai Életrajzi Lexikon elérhetősége: <http://www.cellbibl.hu/index.php/kemenesaljai-eletrajzi-lexikon/10-lexikon/128-horvath-marietta> Letöltés: 2019.10.24.

Dessewffy-Horváth Marietta: meghatározó művész és nagyszerű ember elérhetősége: http://www.sopron.hu/Sopron/portal/front_show?contentId=20470 Letöltés: 2019.10.24.